

Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu 2-3(7-8), 2004

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2004**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:252:236872>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International / Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-29**

Sveučilište u
Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Archives - UNIZG Archives](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

I dalje zajedno!

Za prošli sam broj *Glasnika* napisala uvodnik, neposredno nakon inauguracije na položaj rektorice. Budući da me Uredništvo zamolilo da se obratim našim dragim čitateljima i u uvodniku ovoga broja, smatram prigodnim izvijestiti vas o događanjima vezanim uz *Dies academicus* Sveučilišta u Zagrebu, odnosno o svečanoj sjednici Senata koja se svake akademske godine održava uz *Dan Sveučilišta*, 3. studenoga. Tom je prigodom uobičajeno da rektor Sveučilišta daje pregled događanja i postignuća u proteklom jednogodišnjem razdoblju sveučilišnog djelovanja. Na tu svečanu sjednicu Senata pozvali smo osim Senata i širu javnost. Izvješće o cijelovitom radu Sveučilišta podnijeli su prorektori, svaki o svojem području djelovanja, a uvodna i zaključna riječ pripala je rektorici. Ukratko ću prepričati svoje obraćanje široj javnosti, a iscrpno izvješće o djelovanju i postignutim rezultatima na Sveučilištu moći ćete pročitati u *Sveučilišnom vjesniku*, koji je već pripremljen za tisk, kao i na našoj web stranici.

Koncept i vizije razvitka koje je Sveučilište u Zagrebu slijedilo u prethodnom razdoblju (2002./2003.) temelje se na prihvaćenom strateškom planu Sveučilišta i na određenim općim razvojnim ciljevima. Primjena i realizacija naše strategije protekla je uz zamršene okolnosti i nedostatna sredstva. Usprkos tome, Sveučilište se opredijelilo za napredak sinkroniziran s europskim sveučilištima s kojima dijelimo iste koncepcione ciljeve.

U doba globalizacije, primjene informacijskih tehnologija i na znanju temeljenog društva, Sveučilište ne može biti dovoljno učinkovito, a zatim niti kompetentno niti konkurentno ako se ne mijenja, ako se ne razvija. Nove potrebe društva zahtijevaju nova znanja, nove metode u obrazovanju i nova sredstva. A sve to zahtijeva i promjene u organizaciji i načinu komuniciranja Sveučilišta s okruženjem, s gospodarstvom, administracijom, društvom, a posebice i u odgovoru sveučilišnih nastavnika i studenata na potrebe obrazovanja i tržišta.

U protekloj godini nailazili smo na poneko nerazumijevanje vlasti, na poneku nedobronamjernost medija, pa i na oštре

dijaloge pokrenute unutar Sveučilišta. Općenito uzevši, zadovoljna sam razvojem odnosa unutar Sveučilišta i Sveučilišta prema okruženju, jer u korektnim dijalozima brusimo naša gledišta sve do točke koja zadovoljava obje strane u raspravi.

U promišljanju puta, smjera i vrste akcija i promjena, Sveučilište u Zagrebu prati europske i svjetske trendove u visokom obrazovanju. Rektorica i prorektori Sveučilišta u Zagrebu aktivno su sudjelovali u radu međunarodnih rektorskih konferencijskih i poticali mnoge rasprave i usmjeravali ih prema odgovarajućim zaključcima. U tim raspravama vodila nas je uvijek ideja optimiranja svih sveučilišnih djelatnosti, tj. pronađenja najprihvatljivijih mehanizama i metoda rada u osiguranju kvalitete, nastojeći uvijek uzeti u obzir cijeli hrvatski visokoobrazovni sustav. Mnoge izjave, zaključci i priopćenja s konferencija bili su nam uvijek bogati izvori podataka, smjernica i ideja koje smo, zatim, uporno i kontinuirano slijedili i prenosili u akademsku zajednicu preko Senata, odbora, povjerenstava, vijeća, radionica, seminara i tribina. Posebice naglašavam kako pritom nikoga slijepo ne imitiramo. Tuđa iskustva pa i preporuke samo su elementi za razmišljanje, a na temelju tuđih i vlastitih iskustava te naših objektivnih okolnosti određujemo svoj vlastiti put promjena i razvoja. Pritom, što me posebno raduje, što više zajedno radimo, što više znamo, to se sve rjeđe čuju disonantni tonovi, a snaga i uloga Sveučilišta sve je veća.

Poželim često da se promjene nabolje događaju brže. Uvjeravaju me da to nije moguće, jer brzinu promjena određuje spremnost za promjene – brzina prihvatanja tih promjena. A za prihvatanje promjena potrebna je kritična masa koja će ukloniti barijere i probleme te odrediti smjerove i vrste promjena. Smatram kako kritična masa koja će ustrajati na posebnim promjenama na Sveučilištu u Zagrebu postaje sve veća i sve prisutnija.

Sveučilištu u Zagrebu predstoji još mnogo važnih odluka i koraka, još mnogo iskušenja i bitaka, teški i strmi usponi koji se tiču svih nas danas i sutra, a posebice budućih naraštaja studenata i cijele naše *Almae Mater*.

Uvjerenja sam kako ne ćemo posustati pod teretom promjena u koje smo zakoračili i kako ćemo i dalje zajedno promišljati rješenja i pronaći dosljedno i ustajno optimalne puteve prema uzvišenom položaju, položaju koji mogu odrediti samo naše sposobnosti i znanje, veliki uloženi trud i rad, visoki moralni, etički i znanstveni kriterij prema kojima svi težimo. Na tom putu očekujem podršku i od *Almae Matris Croaticae Alumni – domus et mundus*.

Rektorica
Helena Jasna Mencer

Riječ glavne urednice

Poštovani AMAC-ovci,

Novi broj AMAC-a je pred vama. Na žalost sa zakašnjenjem, koje želimo »iskupiti« ovim dvobrojem. Nadam se da ćete u njemu pronaći niz zanimljivih tekstova i informacija. Uz uvodnik rektorice prenosimo moj intervju, objavljen u Vjesniku 3. siječnja 2004., o temi koja će biti, nadam se, od posebnog interesa za AMAC Mundus. Uz izvještaj o radu AMAC-a u Velikoj Britaniji i na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, možemo se »pohvaliti« s dvojicom akademika, Miroslavom Radmanom i Emiliom Marinom, primljenih u prestižne francuske akademije. Izbor rektorice Zagrebačkog sveučilišta prof. dr. Helene Jasne Mencer potaknuo je interes za pregledom prvih studentica, doktorica znanosti i nastavnica na našem Sveučilištu.

Na žalost, izgubili smo vjerne prijatelje našega Sveučilišta, prof. dr. Kathleen Vaughan Wilkes i prof. dr. Žarka Dolinara, kojih ćemo se uvijek sjećati. Uz niz informacija o studijima, školama, nagradama, posebno vam skrećem pozornost na pripremanje III. SABORA AMAC / AMCA, o čemu ste vjerojatno već obaviješteni od svojih predsjednika i/ili koordinatora. Sabor, na kojem ćemo se sigurno i vidjeti, održat će se od 30. lipnja do 3. srpnja 2004. u Zagrebu.

Vaša Greta Pifat-Mrzljak

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

poziva Vas na

III. SABOR UDRUGA AMAC / AMCA

koji će se održati u Zagrebu od 30. lipnja do 3. srpnja 2004.

Koordinacija udruga AMAC-a na Sveučilištu željela bi da se tom prigodom, uz donošenje Statuta Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu i izbor upravnih tijela Saveza AMAC-a, iznesu izvještaji pojedinih udruga. Želja nam je također da se što više AMAC-ovaca odazove Saboru kako bi se pospješila naša međusobna suradnja. Molimo priloženu prijavnicu što hitnije poslati faksom ili e-mailom. Tematske točke Sabora, prvu obavijest i prijedlog Statuta naći ćete u dodatku ovoga broja.

Do skorog viđenja!

AMAC – ALMAE MATRIS CROATICAЕ ALUMNI, Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Osnivač i nakladnik: Sveučilište u Zagrebu, p.p. 407, HR-10002 Zagreb, Croatia; URL: www.unizg.hr, amac@unizg.hr UREDNIŠTVO: prof. dr. Ivica Džeba, Mladen Jonke, dipl. ing., prof. emer. dr. Branko Kunst i prof. emer. dr. Zvonimir Šeparović. Glavna urednica: prof. dr. Greta Pifat-Mrzljak, pifat@rudjer.irb.hr; tel. ++385(0)1 456 11 27. Izvršni i grafički urednik: Josip Milić, dipl. iur., jmilić@unizg.hr Lektura: Višnja Milaković, prof. Tajnica AMAC-a na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu: Irena Stopfer, prof., p.p. 407, HR-10002 Zagreb, (Trg m. Tita 14), tel. ++385(0)1 456 42 26, faks: ++385(0)1 483 06 02, istopfer@unizg.hr Izlazi dvaput godišnje i šalje se besplatno članovima društava AMAC/AMCA. Tisk: Sveučilišna tiskara, Zagreb. Naklada: 10.000.

ZNANSTVENA DIJASPORA STRATEŠKI JE VAŽNA ZA RAZVITAK HRVATSKE

Intervju *Vjesnikove* novinarke Lidie Černi s prof. dr. Gretom Pifat-Mržljak

Hrvatska je znanstvena dijaspora velika, ali, na žalost, njezina sustavnoga praćenja dosad nije bilo. Ministarstvo znanosti i tehnologije još je 1993. na prijedlog prof. dr. Grete Pifat-Mržljak pokrenulo inicijativu da se hrvatska znanstvena dijaspora prati, ali i objedini, te da se uspostave što bolji kontakti različitim modalitetima suradnje. Predloženo je osnivanje tzv. recenzentskog poola, u koji se uključilo oko 600 naših znanstvenika u svijetu. Tako skupljene podatke trebalo je objediniti u jedinstvenu datoteku hrvatskih znanstvenika – *Portal hrvatskih znanstvenika u dijaspori*. To je učinjeno u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, Ministarstvom znanosti i tehnologije i Hrvatskom maticom iseljenika. U projektu su još sudjelovali Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo kulture. Cijeli je projekt u istraživačkom i softverskom smislu izvela ekipa Nacionalne i sveučilišne knjižnice s dr. Dubravkom Skender na čelu.

Valja istaknuti kako hrvatski znanstvenici, odnosno znanstvenici hrvatskog podrijetla, djeluju kao istaknuti članovi brojnih svjetskih akademskih zajednica. Svojim znanjem i iskustvom mnogi su postigli zavidne rezultate i priznanja i spremni su to ponuditi svojoj domovini. Neki su već godinama u pojedinačnim kontaktima sa znanstvenicima iz domovine, ali institucionalnih je povezivanja vrlo malo, unatoč tome što u nekim zemljama postoje društva bivših sveučilištaraca *Almae Matris Alumni*, koja okupljaju i akademski angažirane sveučilištarce. Činjenica jest da je većina njih na raznim sveučilištima i u institucijama diljem svijeta pa je sustavno prikupljanje njihovih podataka putem znanstvene literature, diplomatskih predstavnštava, raznih udruga i društava, individualnih kontakata i drugih oblika spoznaja o njima stvorilo bazu podataka i podlogu za umrežavanje hrvatskih znanstvenika iz domovine i svijeta ...

Pokretanje *Portala hrvatskih znanstvenika* u dijaspori stoga se nametnulo kao strateški čin, nacionalni interes, jer govorimo o najreprezentativnijem dijelu hrvatskog društva koji se želi i mora

ugraditi u znanstvene, gospodarske, kulturne, komunikacijske i sve druge aktivnosti u domovini. Strateškim se činom također javila potreba objedinjavanja dosad nerazvijene i neažurirane evidencije hrvatskih znanstvenika u domovini i svijetu, kao i potreba da takvim portalom budu dostupni i oni ljudski, komunikacijski, računalni i informacijski resursi.

Razgovaramo s našom uglednom znanstvenicom prof. dr. Gretom Pifat-Mržljak, čijim je prijedlogom cijeli projekt i potaknut.

P: *Još godine 1993., kao zamjenica ministra znanosti i tehnologije, potaknuli ste ideju praćenja hrvatske znanstvene dijaspore kako bi se ostvarila suradnja. Pritom ste predložili osnivanje tzv. recenzentskog poola koji bi objedinio baze podataka svih naših znanstvenika u svijetu. Dokle se zapravo došlo?*

Budući da je naša znanstvena dijaspora golema, ne mislim pritom samo na onu stariju generaciju znanstvenika koja je otišla prije 30 – 40 godina, već i na one nove koji su otišli prije desetak godina, nametnula se ideja da se na neki način objedini znanstveni korpus, znanstvenika u domovini s onima u inozemstvu, u dijaspori. Željela sam zapravo napraviti neke vrste kataloga hrvatskih znanstvenika, dakle onima kod kuće pripojiti one u dijaspori. Kritična masa znanstvenika u Hrvatskoj relativno je mala. To je posebice odlučujuće za evaluaciju znanstvenih projekata odnosno ljudi u njihovu napredovanju. Odatle je proizašla osnovna ideja obratiti se svojoj znanstvenoj dijaspori za znanstveni boljšitak zemlje. Na takav poziv entuzijastički se javilo više od 600 znanstvenika, od docenta do redovitog profesora, dakle ljudi koji su etablirani u inozemstvu. Na taj način smatrala sam da će početi sustavno praćenje naše znanstvene dijaspore, skupljanjem njihovih adresa preko osobnih poznanstava, veleposlanstava, literature i sveučilišnih kanala itd. Na žalost taj *recenzentski pool* nikad nije istinski korišten u Ministarstvu znanosti. Godine 1993. ponudila sam još jednu ideju: da one znanstvenike koji se fizički ne će vratiti u Hrvatsku pozovemo i održimo *Kongres hrvatskih znanstve-*

nika iz domovine i svijeta u Hrvatskoj, bez obzira na struku, kako bismo se svi zajedno dogovorili o modalitetima suradnje.

P: *Zašto po Vama dosad nije bilo sustavnog povezivanja sa znanstvenom dijasporom u svijetu?*

Pojedinačno znanstvenici i danas surađuju. Međutim, sustavnog, institucionalnog povezivanja nema. To bi bilo posebice važno u doba rata i onih dramatičnih dana. U međuvremenu sam pokušala s nekoliko institucija ostvariti ideju takvog *recenzentskog poola* odnosno organizacije Kongresa (HAZU, Ministarstvo znanosti i neka društva), ali to nikad nije ostvareno. Konačno, prije godinu dana u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom, konkretno s gospodom Dubravkom Skender, započeli smo s projektom sustavnog praćenja znanstvene dijaspore. Inicijalna sredstva iz Ministarstva znanosti omogućuju provedbu takvog projekta.

P: *Tko je sve »umrežen« od naših znanstvenika, možete li reći neka imena?*

Najeksponiraniji od svih svakako je Miroslav Radman. No, ima puno drugih znanstvenika u Europi koji su vrhunski u svojoj struci kao npr.: Davor Solter, Duško Erliča, Davor Pavuna i mnogi drugi. U Americi pak imamo mnogo tehničara: Ivan Hrvoić, Veljko Radeka, Tefko Saračević, Ivo Brčić, Branko Leskovar, Neven Karlovac, Bojan Turko i drugi; kao i prirodnjaka i medicinara: Krešo Krnjević, Stanimir Vuk Pavlović, Ante Padjen, Paško Rakić, Željko Bajzer, Vlado Hlady, Stjepko Šesnić, M. Franeštović itd. Ta armija naših etabliranih znanstvenika je golema, no njima se na žalost pridružuje korpus mladih znanstvenika koji su otišli u posljednjih desetak godina. I oni su priznati u svijetu, poput Nejada Bana, koji je odgojen na Yale-u, a zahvaljujući izvanrednoj ponudi švicarskog ETH osnovao je svoj vlastiti odjel; ili pak Igor Štagljar, mladi molekularni biolog, također u Švicarskoj, kao i cijeli niz ostalih znanstvenika. Moram naglasiti da se naša dijaspora uglavnom sastoji od prirodnjaka, tehničara i biomeđicinara, što je posve razumljivo jer iz humanističkih i društvenih znanosti ne odlazi toliko znanstvenika u inozemstvo.

Međutim, treba naglasiti da i u Hrvatskoj postoji velika znanstvena kvaliteta ljudi. Podsjetila bih na primjer na prof. Viktora Žmegača, kao najboljeg germanista, čije se knjige koriste u Njemačkoj, a takvih primjera ima mnogo.

P: UNESCO je nedavno pokrenuo zanimljiv projekt u kojem bi se trebala institucionalno napraviti evidencija o »odljevu mozgova« u pojedinim zemljama.

UNESCO-va bi se inicijativa kolokvijalno mogla svesti pod zajednički nazivnik »kakvi su nacionalni brain-drain u pojedinim zemljama«. Naše Sveučilište zamoljeno je da napravi takav izvještaj pa me je rektorica Sveučilišta prof. H. J. Mencer zamolila da napravim jedan takav pregled. Ne bih htjela obraditi »staru dijasporu«, već se ograničiti na one koji su otišli u posljednjih 5 do 10 godina, tj. pokušati napraviti pregled brain-drain u Hrvatskoj u posljednjem desetljeću. Bilo bi jako korisno znati, ne samo statistički, za koga mi zapravo odgajamo sveučilištarce, koliki se postotak njih uključuje u gospodarstvo, koliki u industriju ili znanost, odnosno koliko njih odlazi u inozemstvo. Takav je pregled napravljen za molekulnu biologiju na PMF-u. Do takvih je podataka teško doći jer se sustavno dosad nitko nije bavio tim problemom ...

P: U posljednje se vrijeme primjećuje pojačana aktivnost Almae Matris Alumni Croaticae, AMAC udruge naših bivših sveučilištaraca u svijetu i domovini. Kako to objašnjavate?

Sve ovo o čemu smo dosad razgovarali zapravo treba kombinirati, od Portala znanstvene dijasporе, preko baze podataka o »odljevu mozgova« iz Hrvatske do djelatnosti Almae Matris Alumni Croaticae (AMAC). Valja podsjetiti: to su udruge bivših studenata i prijatelja hrvatskih sveučilišta. Danas je ponovno na Zagrebačkom sveučilištu oživjela aktivnost AMAC-a. Ona je bila vrlo snažna 90-ih i u svijetu. *Alumni filozofija* zapravo znači kroz sebe promovirati matično sveučilište i obrnuto. Ta se promocija poglavito odražava u Americi kroz mnogobrojne financijske donacije matičnom sveučilištu. Međutim, može se održavati na stotine različitih načina. Mi smo na Sveučilištu obnovili djelatnost AMAC-a, odnosno radimo na uspostavi snažnih kontakta s AMAC udruugama u inozemstvu kako bismo i nakon diplo-

miranja bivših studenata pomogli svojem matičnom Sveučilištu. Dakle ta tri segmenta iste priče: *Portal hrvatskih znanstvenika*, UNESCO-ov izvještaj o brain-drain-u te djelatnosti AMAC udruge u inozemstvu i domovini, voljela bih povezati kroz organizaciju Kongresa hrvatskih znanstvenika iz domovine i dijaspore jer vjerujem da bi se na taj način osnažila i oplodila naša međusobna suradnja.

P: Čini mi se jednakovo važnim povezivanje hrvatske znanstvene dijaspore i razmišljanje o instituciji znanstvenih atašea pri veleposlanstvima koje predlažete, a koji bi mogli biti svojevrsni lučonošće hrvatskih interesa.

Nedavno sam bila u Beču kao gost dr. Erharta Buseka gdje mi je predložen znanstveni projekt koji se doduše tiče Austrije, ali gdje se moglo vidjeti kako Austrija želi pomoći susjednim zemljama. Tu je bilo snažno naglašeno na koje se načine ta suradnja može ostvariti, pa je primjerice Češku predstavljao jedan znanstveni ataša koji sjedi u Bruxellesu. Na taj sam način »uživo« vidjela svoju ideju na djelu, ono o čemu već dulje razgovaramo, kako bi znanstvena politika morala biti dio vanjske politike svake zemlje. Tako npr. i u Americi u State Departementu postoji odjel za znanost. Hrvatskoj kao maloj zemlji trebaju dva do tri znanstvenika koji bi bili znanstveni savjetnici, tj. atašei pri veleposlanstvu. Jedan znanstveni ataša u Bruxellesu Hrvatskoj bi tako mnogo pomogao kao i u Americi. Hrvatska dakle treba 2 do 3 čovjeka koji će napraviti pomak ne samo u znanstvenoj dijaspori nego i u pravodobnom prijenosu znanstvenih informacija, kako bi se Hrvatska uključila u sva umreženja i sve moguće izvore finančiranja u svijetu.

P: Kad već spominjete financiranje znanosti, ono svakako mora doživjeti promjene jer se dosad pokazalo da samo sredstva državnog proračuna nisu dovoljna.

Mi se danas moramo okrenuti i stranim izvorima financiranja. To bi nam trebao biti impertiv. Naša nam dijaspora pritom može biti most do takvih izvora. To ne umanjuje naše vlastite napore u traženju financiranja znanstvenih projekata i uz pomoć već spomenutih atašea koji bi bili svojevrsni »semafori« koji bi pomagali u dobivanju informacija kao i u lobiranju. Uz to treba stalno imati na umu kako nema prosperiteta u jednoj zemlji ako ona nije shvatila da ulaganja

u znanost dugoročno grade uspješno gospodarstvo, ali i obrnuto. Znanost se u drugim zemljama financira dijelom od države, a dijelom iz privatnih izvora. Uvjeto to znači iz gospodarstva, koje treba shvatiti kako ne može ulagati u znanost i odmah sutra dobiti proizvod. To je dugotrajniji proces. Na žalost kod nas se uvijek misli kratkoročno. Dugoročni projekti grade prosperitet jedne zemlje. Mislite li da je Finska ili jedna Irska preko noći postigla uspjeh? **Pri tome treba naglasiti kako gospodarstvo zahtijeva primijenjenu znanost, ali nje nema bez fundamentalne znanosti.** A to je ono što gospodarstvo ne vidi. Gospodarstvo treba usmjeriti k ideji koja govori da bez fundamentalnih znanosti nema primjenjive znanosti. Pa iz čega je nastao jedan Sumamed? Iz fundamentalnih sinteza i istraživanja. To je zapravo cijeli krug koji je sudbinski povezan: visoko školstvo – gospodarstvo – primijenjena istraživanja – fundamentalna znanost – visoko školstvo. Ta sudbinska pupčana vrpca nažlost kod nas još nije prepoznata.

I na kraju još jedna napomena. Postoji trend povratka mladih znanstvenika iz svijeta, bilo spontani ili potaknuti. Naravno, takve akcije su odlične. Mladi će znanstvenici svojim znanjem i eksperumnošću pridonijeti znanosti u Hrvatskoj. Međutim, nikad se ne smije smetnuti s umom da su znanstvenici koji su ostali u Hrvatskoj pod vrlo teškim okolnostima održali znanstveni establišment u znanstvenoj periferiji, kao što je Hrvatska i u koju se sad zahvaljujući tome mogu i trebaju vraćati hrvatski znanstvenici iz svijeta. I jedni i drugi trebaju pravu šansu.

Intervju je objavljen u
Vjesnikovoj Panorami subotom,
Zagreb, 3. siječnja 2004.

HRVATSKA UDRUGA DIPLOMIRANIH INŽENJERA GRAĐEVINSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU – AMCA FA ALMAE MATRIS CROATICAES ALUMNI FACULTATIS AEDIFICANDI

Hrvatska udruga diplomiranih inženjera Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu *AMCA FA* osnovana je zaslugom nekoliko entuzijasta 4. prosinca 1998. nakon višegodišnjih priprema. Time je udovoljeno mnogim članovima naše akademske zajednice koji su isticali potrebu osnivanja ovakve udruge, nalik na udruge *alumnija* diljem svijeta. Danas, četiri godine kasnije, Udruga ima blizu 400 članova.

Od samih početaka rada Udruge osnovni zadatak bio je povezati naše akademičare međusobno kao i uspostaviti nerijetko neodržavane veze s Fakultetom i Sveučilištem. U tu su svrhu osmišljene i prve akcije te se organiziraju sureti jubilarnih generacija diplomiranih inženjera prigodom održavanja godišnjih skupština, što i danas nailazi na veliko zadovoljstvo postojećih članova kao i onih koji to postaju, najčešće upravo tom prigodom. Kao svojevrstan nastavak te inicijative, u tijeku je izrada adresara članova Udruge, što je vrlo zahtjevan i opsežan posao i potrajet će još neko vrijeme. Svrstavanjem svih članova abecednim redom, ali i grupiranjem po godini upisa na Fakultet, usmjerenu koje su završili, područjima kojima se bave, namještenju i slično, omogućiće se lakša i učinkovitija komunikacija među članstvom.

Svakim danom aktivnosti naše udruge se šire. Iako inicijative za njih kreću od članova Predsjedništva *AMCA FA*, sve naše aktivnosti naše su dobar prijam kod članova, a posebno veseli činjenica što se u posljednje vrijeme čuju sve češće prijedlozi i sugestije samih članova, što pokazuje

da Udruga živi. Također nastojimo privući u članstvo i aktivan rad mlađe članove, tek diplomirane inženjere, te smo upravo za njih pokrenuli akciju zapošljavanja. Na web stranicama udruge (www.grad.hr/amca) objavljuju se svi važniji podaci o mladim inženjerima i dostupni su svim potencijalnim poslodavcima. Na takav se način omogućuje našim članovima zapošljavanje onog mladog inženjera koji najbolje odgovara za budući posao, a mladim inženjerima da što prije i jednostavnije dobiju željeni posao.

Pomnim odabirom tema interesantnih za širi auditorij povremeno se organiziraju predavanja. To je prigoda za susret starih članova *AMCA FA*, ali i za uključivanje novih. Počelo je i izdavanje *Glasnika AMCA FA* u tiskanom obliku kao i na web stranicama, a ovih dana pokreće se osnivanje posebne grupe u kojoj će se plesati narodni plesovi iz cijelog svijeta i koja će na rekreacijsko druženje okupljati članove Udruge.

Sireći aktivnosti među svojim članstvom u domovini, kao i održavanjem veza s članovima koji žive u inozemstvu, Udruga će nastaviti svoje djelovanje na okupljanju svojih članova, intenziviranju njihove međusobne suradnje i jačanju svijesti o pripadnosti Fakultetu, a posebno Sveučilištu u Zagrebu na kojem su stekli diplome i akademske naslove diplomiranog inženjera građevinarstva odnosno magistra ili doktora građevinarstva.

Ivica Džeba, predsjednik AMCA FA

VIJEĆE ZA POTPORU REGIONALNOM RAZVOJU I LOKALNOJ ZAJEDNICI

Senat Sveučilišta u Zagrebu odobrio je osnivanje Vijeća za potporu regionalnom razvoju i lokalnoj zajednici na sjednici 24. lipnja 2003. Sveučilište drži da će mnogo djelotvornije ispuniti postavljene zadaće prema svom okruženju ako dosadašnji pojedinačni i fragmentirani napor usmjereni prema lokalnim zajednicama i regijama postanu dio jednog cjelovitog interdiscipli-narnog pristupa temeljenog na partnerskom odnosu s pojedinim partnerima u okruženju.

Vijeće je osnovano prema organizacijskom modelu Sveučilišta u Georgiji, Athens, SAD, koje je pokazalo kako sveučilište srođno našem u određenju svoje temeljne zadaće djelotvorno podupire neposrednu suradnju između akademske zajednice i različitih aktera u okruženju. Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Georgiji surađuju u okviru projekta *A Partnership for Sustainable Rural Economic Revitalization in Croatia* u sklopu kojega je u rujnu u Malom Lošinju održan međunarodni znanstveni skup *Održivi razvoj ruralnih područja Hrvatske i uloga Sveučilišta*. Cilj skupa bio je aktivnije uključivanje visokoškolskih ustanova u potporu održivom razvitku hrvatskog ruralnog prostora.

U okviru Sveučilišta Vijeće ima ključnu ulogu u uspostavi suradnje sa svim čimbenicima uključenima u stvaranje strategije, programa održivog razvoja i njihovu implementaciju na području Hrvatske.

Područja djelovanja Vijeća jesu: 1. studijski programi, 2. sveučilišna infrastruktura, 3. razvojni projekti, 4. međunarodna suradnja, 5. kontinuirano usvršavanje, 6. lokalno umrežavanje i 7. informiranje.

Vijeće je osnovano 30. lipnja 2003., a čine ga: predsjednik dr. sc. Bojan Baletić s Arhitektonskoga fakulteta, i članovi: dr. sc. Dejan Artuković, dr. sc. Aleksandar Durman i prorektorica Sveučilišta u Zagrebu dr. sc. Vlasta Vizek-Vidović s Filozofskoga fakulteta, dr. sc. Borna Furst Bjeliš i dr. sc. Božidar Štilinović s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta, dr. sc. Želimir Borzan sa Šumarskoga fakulteta, dr. sc. Vladimir Čavrak s Ekonomskoga fakulteta, dr. sc. Darko Lukić s Akademije dramskih umjetnosti, dr. sc. Ivan Rogić s Arhitektonskoga fakulteta, dr. sc. Borka Teodorović s Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta i dr. sc. Đurđica Žutinić s Agronomskoga fakulteta.

Ana Ružićka

AMAC/AMCA DOMUS – POPIS KOORDINATORA NA VISOKIM UČILIŠTIMA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU					
Rbr.	VISOKO UČILIŠTE	ADRESA	KOORDINATORI	e-mail	telefon - primjedba
1.	AGRONOMSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Svetosimunska 25	prof. dr. Jasmina Havranek	jhavranek@agr.hr	01 239 37 77 ✓
2.	AKADEMIJA DRAMSKE UMJET.	10000 Zagreb, Trg m. Tita 5			01 482 85 06 ○
3.	AKADEMIJA LIKOVNIH UMJ.	10000 Zagreb, Ilica 85	Višnja Borenić	vborenic@alu.hr	01 377 73 00 □
4.	ARHITEKTONSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Kačićeva 26	prof. dr. Sonja Jurković	sonja.jurkovic@arhitekt.hr	01 463 92 22 □
5.	EDUKACIJSKO-REHABILIT. F.	10000 Zagreb, Kuščanova 59-a	prof. dr. Antonija Žižak	antonia.zizak@zg.hinet.hr	01 233 80 22 ✓
6.	EKONOMSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Kennedyjev trg 6			01 238 33 33 ○
7.	F. ELEKTROTEHNIKE I RAČUN.	10000 Zagreb, Unska 3	prof. dr. Uroš Peruško	uros.perusko@fer.hr	01 612 99 99 ✓
8.	F. KEMIJSKOG INŽEN. I TEHN.	10000 Zagreb, Marulićev trg 19	prof. dr. Štefica Cerjan-Stefanović	scerjan@fkit.hr	01 459 72 81 ✓
9.	F. ORGANIZACIJE I INFORM.	42000 Varaždin, Pavlinska 2	prof. dr. Zeljko Hutinski	zhtinsk@foi.hr	042 21 37 77 ✓
10.	F. POLITIČKIH ZNANOSTI	10000 Zagreb, Lepušićeva 6			01 465 52 94 ○
11.	F. PROMETNIH ZNANOSTI	10000 Zagreb, Vukelićeva 4	prof. dr. Stanislav Pavlin	stanislav.pavlin@fpz.hr	01 238 02 05 ✓
12.	F. STROJ. I PRODODGRADNJE	10000 Zagreb, Lučićeva 5	doc. dr. Ivan Juraga	ivan.juraga@fsb.hr	01 616 83 37 ○
13.	FARMACEUTSKO-BIOKEM. F.	10000 Zagreb, Ante Kovačića 1	doc. dr. Dubravka Pavišić-Strache	dpavicic@pharma.hr	01 481 82 88 ✓
14.	FILOZOFSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Lučićeva 3	doc. dr. Jelka Vince-Pallua	jelka.vince-pallua@zg.tel.hr	01 231 97 05 ✓
15.	GEODETSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Kačićeva 26			01 463 92 22 ○
16.	GEOTEHNIČKI FAKULTET	42000 Varaždin, Hallerova aleja 7	prof. dr. Mladen Božičević	bozicev@gtfvz.hr	042 21 22 28 □
17.	GRAĐEVINSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Kačićeva 26	prof. dr. Ivica Džeba	ivci@grad.hr	01 463 92 02 ✓
18.	GRAFIČKI FAKULTET	10000 Zagreb, Getaldićeva 2	doc. dr. Božidar Juri		01 237 10 80 ✓
19.	KATOLIČKI BOGOLOVNI F.	10000 Zagreb, Vlaška 38		kbf@theo.kbf.hr	01 489 04 00 □
20.	KINEZIOLOŠKI FAKULTET	10000 Zag., Horvaćanski zavoj 15	doc. dr. Ksenija Bosnar	xenia@ffk.hr	01 365 87 36 ✓
21.	MEDICINSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Šalata 3-b	prof. dr. Željko Metelko	zeljko.metelko@idb.hr	01 235 38 00 ✓
22.	METALURŠKI FAKULTET	44000 Sisak, Aleja nar. heroja 3	prof. dr. Ante Markotić	dekanat@siscia.simet.hr	044 53 33 78 □
23.	MUZIČKA AKADEMIJA	10000 Zagreb, Gundulićeva 6	Rosanda Zimmerman, prof.	rosanda.zimmermann@piano.muza.hr	01 481 02 00 □
24.	PRAVNI FAKULTET	10000 Zagreb, Trg m. Tita 14	doc. dr. Aleksandra Korać	aleksandra.korac@pfzgb.tel.hr	01 480 24 34 ✓
25.	PREHRAMBENO-BIOTEHN. F.	10000 Zagreb, Pierottijeva 6	prof. dr. Duška Čurić	dcuric@pbf.hr	01 483 60 47 ✓
26.	PRIRODOSLOVNO-MAT. F.	10000 Zagreb, Zvonimirova 8	prof. dr. Ivana Weygand Đurašević	weygand@rudjer.irb.hr	01 456 11 97 ✓
27.	RUDARSKO-GEOL.-NAFTNI F.	10000 Zagreb, Pierottijeva 6	prof. dr. Boris Kavedžija	boriskav@vip.hr	01 460 54 69 ✓
28.	STOMATOLOŠKI FAKULTET	10000 Zagreb, Petrinjska 34	prof. dr. Hrvoje Brkić	brkic@sfzg.hr	01 480 21 45 □
29.	SVEUČ. CENTAR - HRV. STUDIJ	10000 Zagreb, Grada Vukovara 68	Ivan Penava, dipl. politolog	ipenava@hotmail.com	01 611 79 62 □
30.	ŠUMARSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Svetosimunska 25			01 235 25 55 ○
31.	TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI F.	10000 Zagreb, Pierottijeva 6	prof. dr. Ana-Marija Grancarić	amgranca@ttf.hr	01 487 73 60 □
32.	UČITELJSKA AKADEMIJA	10000 Zagreb, Savska 77		uciteljska-akademija@uazg.hr	01 617 73 67 ○
33.	VETERINARSKI FAKULTET	10000 Zagreb, Heinzelova 55		fakultet@vef.hr	01 239 01 11 ○
34.	REKTORAT SVEUČILIŠTA	10000 Zagreb, Trg m. Tita 14	Irena Stopfer, prof.	istopfer@unizg.hr	01 456 42 26 ✓

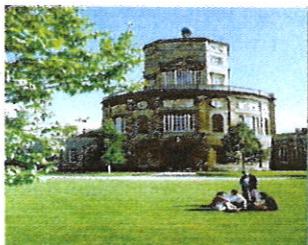
Legenda: ✓ = udruga postoji; □ = udruga u osnivanju; ○ = udruga ne postoji niti je u osnivanju.

AMAC/AMCA MUNDUS – POPIS PREDSJEDNIKA UDRUGA U INOZEMSTVU

DRŽAVA – NAZIV UDRUGE – ADRESA	IME i PREZIME	e-mail	Telefon
AUSTRALIJA – AUSTRALIA			
1. AMAC – Sydney; 7 Noonbinna Cr., Northbridge, NSW 2063	Nikola Korecki	korecki@optusnet.com.au amacsydney@hotmail.com	++61 2 9958 3838
ENGLESKA – UNITED KINGDOM			
2. AMAC – UK; 30 Hayward Road, Oxford OX2 8LW, GB	Vesna Domany Hardy	vesnadomany@aol.com	
FRANCUSKA – FRANCE			
3. AMCA– Francuska; 8, rue Couche, 75014 Paris	Slavica Pućo	s.puco@wanadoo.fr	++33 1 43 21 60 37
KANADA – CANADA			
4. AMCA – Toronto; 162 Glencairn Av., Toronto, M4r 1M9	Dr. Nikola Demarin	ndemarin@pathcom.com	++1416 487 93 36
5. AMAC – Quebec, 5144, DUrocher-Montreal H2V 2x8-CANADA	Dr. Mate Poljičak	mpol@sympatico.ca mpol@lanzen.net	++1514 620 22 18 ++1514 343 61 11
6. AMAC – Ontario			
NJEMACKA – DEUTSCHLAND			
7. AMAC – Deutschland, e.V.; Ernst Toepfer-Str. 4, D-65510 Idstein	Ing. Ivica Košak	ivokosak@t-online.de	++49 061 26 81 45
SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE – UNITED STATES OF AMERICA			
8. AMAC – California, Ch. 769 ; W. Remington Drive, Sunnyvale, CA 90487	Vicko Matulović	vickom@hotmail.com	++1 408 739 53 25
9. AMAC – Mid-Atlantic; Department of Chemistry; New York University; New York, NY 10003	Professor Zlatko Bačić	zlatko.bacic@nyu.edu	++1 212 998 8435 fax: +1 212 260 7905
10. AMAC – Mid-East Ch. Univ. of Pittsburgh; 1417 Cathedral of Learning, Pittsburgh, PA 15260			
11. AMAC – Mid-West Ch. 6580, Glendale Dr., Troy, MI 48090	Prof. Ivo Šoljan		
12. AMAC – South-West Ch.; 3921 Rice Blvd, Houston, TX 77005	Dr. Željko Jeričević		
13. AMAC – 250 Hempstead Street, New London, CT 06320 New England	Marijan Despalatović	mdes@conncoll.edu	860) 447-0679 (stan) faks: (860)439 5340
14. AMAC – Washington DC; privatno: 859 Golden Arrow St.-Great Falls Virginia, 22066 USA	Dr. Andrej Maček	amacek@erols.com	
ŠVEDSKA – SWEDEN			
15. AMAC – Sweden; POB 1570, 22101 Lund			
ŠVICARSKA – SWITZERLAND – SUISSE			
16. AMAC – CH; Postfach 1940, CH 5400 BADEN	Prof. dr. Juraj Turina	Juraj.Turina@dim.usz.ch	
NAPOMENA: Molimo vas da provjerite točnost podataka, popunite praznine i pošaljete nam eventualne korekcije. Unaprijed zahvaljujemo na pomoći.			

AMAC UK – DESET GODINA OKUPLJANJA U OXFORDU

AMAC UK ove je godine proslavio desetogodišnjicu svojega postojanja. Osnovan 1993. kao dobrovoljna apolitična udruga, *AMAC UK* okuplja šezdesetak stalnih članova alumnija hrvatskih sveučilišta uz neke prijatelje hrvatskih akademskih institucija koji žive i rade u Velikoj Britaniji. Članovi Udruge zaposleni su na raznim sveučilištima u Velikoj Britaniji: Oxfordu, Liverpoolu, Edinbourghu, Glasgowu, Londonu i u raznim drugim profesijama. U posljednje se vrijeme povećava broj aktivnih umirovljenika.

Svi članovi plaćaju godišnju članarinu, koja u cijelokupnom iznosu čini osnovu fonda za dodjeljivanje dvije do tri jedno-kratne stipendije studentima hrvatskih sveučilišta i nagrada mlađim znanstvenicima.

Uvjet za dodjelu, sada već prestižne, stipendije jest visoki prosjek ocjena na studiju povezan s teškim materijalnim stanjem podnositelja molbe te redoviti studij kandidata na jednom od hrvatskih sveučilišta. Osim stipendije, *AMAC UK* dodjeljuje svake godine znanstvenicima mlađim od 40 godina nagradu za znanstveni rad napravljen u Hrvatskoj, pod uvjetom da je taj rad objavljen u stručnom časopisu s međunarodnom recenzijom. Natjecatelji za te nagrade najčešće su mlađi biokemičari i medicinari, što pokazuju dosad dodijeljene nagrade. (Tablica dosadašnjih dobitnika stipendija i nagrada nalazi se u prilogu ovoga članka).

AMAC UK od godine 1997. registriran je kao neprofitna dobrotvorna udruga, tj. *Charity*, jer su prema britanskim zakonima prihodi i potencijalne darovnice takvih udruga oslobođeni poreza. Za dodjelu stipendija i nagrada postoji vijeće u kojem se članovi rotiraju, a prvenstvena im je obveza procjena molba natjecatelja. Članove vijeća bira, ili potvrđuje godišnja Skupština na koju dolaze svi članovi *AMAC UK*, koja se redovito održava druge svibanske nedjelje u Green College-u u Oxfordu. Na Skupštini se, poslije izvještaja predsjednika, blagajnika i izbora novog vijeća, održava predavanje s temom o kulturnim vezama između Britanije i Hrvatske. Predavanja su do sada održana iz različitih područja kao npr. povijesti glazbe, znanstvenih disciplina, arhitekture, likovnih umjetnosti, povijesti, književnosti itd. Predavali su ponekad članovi Udruge, a ponekad pozvani gosti. Poslije predavanja odlazi se na već tradicijski zajednički objed. Na godišnju Skupštinu dolazi većina članova s obiteljima, jer je simpatično provesti proljetnu nedjelju u Oxfordu. Predavanja su redovito vrlo kvalitetna i zanimljiva, a osim toga tu se nalaze stari znaci i prijatelji koji pristižu iz raznih gradova. Ponekad svraćaju i oni koji su radi posla morali preseliti u druge europske zemlje. Općenito se može reći da su susreti članova *AMAC UK* lijepo i prisno druženje s humanitarnom crtom u zaleđu. Na godišnju Skupštinu ponekad se odaziva i hrvatski veleposlanik, tako nam se prošle godine pridružio veleposlanik Joško Paro i obećao pružiti podršku veleposlanstva u dobrotvornim akcijama.

U prvim godinama nakon osnutka Udruge, neposredno poslije Domovinskog rata, općenito teško ekonomsko stanje, a posebno studenata u Hrvatskoj, odražavalo se u svim molbama koje su tada pristizale. Znalo se dogoditi da pristigne čak i šezdesetak ili više molba koje su većinom pokazivale očajno materijalno stanje podnositelja i njihovih obitelji. Često se radilo o prognanicima čiji su roditelji stradali u ratu, a neki su tada bili beskućnici. U to vrijeme nagrada *AMAC UK* imala je mnogo veće materijalno značenje nego danas, kad nam pristigne najviše desetak molba i kad se životni standard ipak za većinu popravio.

Na žalost mlade je kadrove dosta teško privući u članstvo pa sve viša prosječna dob članova prijeti da se udruga s vremenom ugasi. Rijetko se netko novi pridruži, jer mlađi znanstvenici obično ostaju samo nekoliko semestara, zbog čega se članstvo također osipa. Naravno da je sve podložno diktatu tržista rada koji nalaze globalnu mobilnost. Smanjivanje članstva znači i manje prihoda, jer su donacije sponzora sve rjeđe i više su iznimka nego pravilo.

Vesna Domany Hardy, predsjednica AMAC UK

STUDENTI HRVATSKIH SVEUČILIŠTA KOJIMA JE AMAC UK DODIJELIO STIPENDIJU

Br.	God.	Ime	PREZIME	SVEUČILIŠTE – Fakultet
1.	1993.	Marija	PALČIĆ	ZG – Veterinarski
2.	1994.	Silvija	JUZBAŠIĆ	ZG – Medicinski f.
3.	1994.	Larisa	OROS	ZG – Farm.-biokemijski f.
4.	1995.	Violeta	BLAŽ	RI – Medicinski f.
5.	1995.	Tomislav	MATOVIĆ	OS – Poljoprivredni f.
6.	1995.	Ante	MIJIĆ	OS – Poljoprivredni f.
7.	1997.	Mato	BRAŠNIĆ	ZG – Ekonomski f.
8.	1997.	Isidora	JURIŠA	RI – Medicinski f.
9.	1997.	Anamarija	KRULJAC	ZG – Farm.-biokemijski f.
10.	1997.	Bojan	MARKOVIĆ	OS – Poljoprivredni f.
11.	1997.	Emanuel Karlo	NYARKO	OS – Elektrotehnički f.
12.	1997.	Marijana	PAVIĆ	ZG – Ekonomski f.
13.	1998.	Sandra	BENIĆ	ZG – Ekonomski f.
14.	1998.	Mario	KARACON	ZG – Ekonomski f.
15.	1998.	Tomislava	MUSTAPIĆ	ZG – Ekonomski f.
16.	1998.	Josipa	SVIBEN	ZG – Farm.-biokemijski f.
17.	1999.	Ivana	BAJER	ZG – Ekonomski f.
18.	1999.	Maja	BARAC	ZG – Farm.-biokemijski f.
19.	1999.	Marijana	ŠIMIĆ	ZG – Farm.-biokemijski f.
20.	2000.	Ivana	BOGIĆ	ST – Prirodoslovno-mat. f.
21.	2000.	Mirjana	JURIĆIĆ	ZG – Farm.-biokemijski f.
22.	2001.	Marijana	BEBEK	ZG – Farm.-biokemijski f.
23.	2001.	Valentin	LAUTAR	ZG – Farm.-biokemijski f.
24.	2001.	Vanja	MANDRIĆ	OS – Elektrotehnički f.
25.	2002.	Ivana	DURKIN	OS – Poljoprivredni f.
26.	2002.	Katarina	KASA	ZG – Farm.-biokemijski f.
27.	2002.	Ana	PILIPAC	ZG – Farm.-biokemijski f.
28.	2002.	Sagita Mirjam	SUNARA	ST – Umjetnička akademija
29.	2003.	Marijana	BEBEK	ZG – Farm.-biokemijski f.
30.	2003.	Borko	LOVRIĆ	OS – Elektrotehnički f.
31.	2003.	Dražen	PREMUŠ	ZG – Ekonomski f.

DOBITNICI ZNANSTVENIH NAGRADA AMAC UK

Br.	God.	Ime	PREZIME	Znan. područje
1.	1995.	dr. Aleksandra	FUČIĆ	biomedicinsko
2.	1997.	dr. Gordana	LIPOVAC VRKLJAN	društveno
3.	2000.	dr. Janoš	TERZIĆ	biomedicinsko
4.	2003.	dr. Zora	ŽAKANJ	biomedicinsko

MEĐUNARODNA ŠKOLA BIOFIZIKE

Institut »Ruđer Bošković« i Hrvatsko biofizičko društvo potpomognuti s IUPAB (International Union for Pure and Applied Biophysics) UNESCO-om i Ministarstvom znanosti i tehnologije Republike Hrvatske organiziraju svake treće godine, još od 1981., dvotjednu Međunarodnu ljetnu školu biofizike *Supramolekulske strukture i funkcije*. Tako je u rujnu 2003. održana 8. biofizička škola u Rovinju koju su pohađali sudionici iz cijelog svijeta (110) uz 30 najprominentnijih predavača iz biofizike, molekularne biologije i biologije, a među njima bilo je i nekoliko nobelovaca. Škola je stekla veliki međunarodni ugled i predikat »Master Classes of UNESCO«. Za vrijeme održavanja škole organizirana je i *brain-storming* diskusija o postdiplomskom doktorskom studiju iz biofizike u Europi u kojoj su sudjelovala zainteresirana domaća i inozemna sveučilišta (petnaestak predstavnika) kao i direktor UNESCO-a, direktor Instituta »Ruder Bošković«, bivši direktor za znanstvena istraživanja Austrijskog ministarstva znanosti i drugi radi boljeg i učinkovitijeg umreženja europskih studija biofizike.

Greta Pifat-Mržljak

STUDIJ MEDICINE NA ENGLESKOM JEZIKU

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu krenuo je 29. rujna 2003. s prvoj generacijom polaznika studija medicine na engleskom jeziku, *Medical Studies in English*. Nastavu pohađaju 22 studenta iz Kanade, Velike Britanije, SAD-a, Italije, Švedske, Norveške i Hrvatske. Većina studenata dolazi iz hrvatske dijaspore, no neki su od njih, čija je želja bila studirati medicinu na engleskom jeziku, iz Hrvatske. Voditelj studija je dr. sc. Davor Ježek, docent u Zavodu za histologiju i embriologiju. Sva su predavanja na engleskom jeziku, osim onih iz hrvatskog medicinskog nazivlja. U sklopu programa uvedeni su i neki novi kolegiji koje Medicinski fakultet do sada nije imao, a to su management u zdravstvu i nekoliko kolegija o problemima ovisnosti. Predavači su domaći i strani profesori s međunarodnim ugledom. Predviđeno trajanje studija je 12 semestara (6 godina) prema modificiranom programu prilagođenom američkim i europskim standardima te međunarodnim nostrifikacijskim ispitima. Cijena studija po akademskoj godini iznosi 7.000 eura. Osnovni motiv pokretanja studija medicine na engleskom jeziku jest afirmacija zagrebačkog Medicinskog fakulteta, stvaranje novog imidža te promocija čitavog Sveučilišta u Zagrebu. Dodatne informacije o studiju mogu se naći na web adresi: www.mef.hr/mse/

Martina Štuka

POSLIJDIPLOMSKI STRUČNI EUROPSKI STUDIJI NA HRVATSKOM I FRANCUSKOM JEZIKU

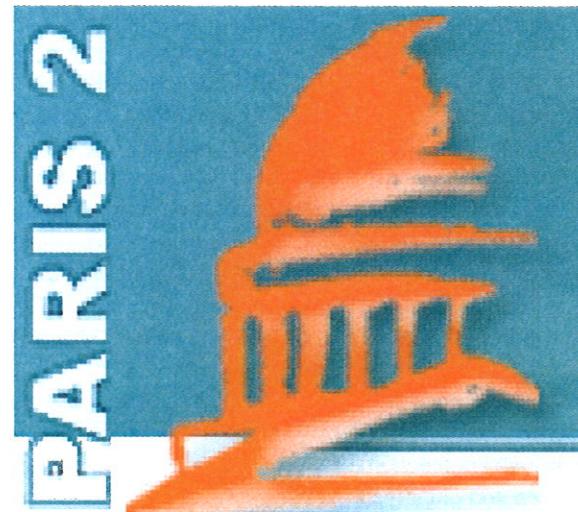
U veljači 1999. potpisani su između Université Panthéon Assas (Paris 2) i Sveučilišta u Zagrebu sporazum o osnivanju dvosemestralnog poslijediplomskog stručnog studija pod nazivom *Europski studiji* koji je ove akademske godine upisala četvrta generacija studenata. Studij se održava na Zagrebačkom

sveučilištu, interdisciplinarni je i obuhvaća predmete iz prava, ekonomije, politologije i društvenih znanosti, posebice povijesti. U prvom semestru (60 sati) predavanja se održavaju na hrvatskom, a u drugom (120 sati) na francuskom jeziku.

Ispiti na hrvatskom polažu se usmeno, prema dogovoru s profesorima. Na francuskom se jeziku polažu dva pismena ispita u dva roka – ljetnom i jesenskom. Prvi takav ispit traje pet sati i obuhvaća predmete iz prava, politologije i povijesti, a drugi traje tri sata i obuhvaća predmete iz ekonomije. Studenti koji polože propisane ispite stječu akademski naslov *magistar Europskih studija*. Diplome im se uručuju na svečanosti na kojoj su, uz ostale uzvanike, prisutni rektori Zagrebačkog i Pariškog sveučilišta.

Iako je u početku bilo predviđeno da se studij organizira samo za tri generacije studenata, zahvaljujući velikom zanimanju za studij, Francuska ambasada u Zagrebu osigurala je dio sredstava i za četvrtu generaciju. Dio troškova koji se odnosi na boravak francuskih profesora podmiruje se iz školarine. U tijeku su rasprave o mogućnosti organizacije sveučilišnih dodiplomskih i poslijediplomskih studija *europeistike i javne uprave* na sličnoj osnovi.

Voditelji studija jesu profesor Marc Gjidara s Université Panthéon-Assas (Paris 2) i docent Mario Jelušić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Cilj ovog prvog poslijediplomskog stručnog studija na francuskom jeziku u Hrvatskoj jest da hrvatski stručnjaci ovladaju europskim pravnim i drugim mehanizmima i sudjeluju u rješavanju problema Europske unije. Područja njihova djelovanja jesu europske integracije, usklađivanje pravila i prakse (državne i lokalne administracije, diplomacije, pravosuđa, informacija, kulture, turizma itd.).

Pravo upisa na Studij imaju osobe koje su stekle sveučilišnu diplomu nakon četverogodišnjeg studija, a zainteresirani mogu biti mlađi nastavnici, magistrandi i doktorandi, stručnjaci koji rade u javnim i privatnim ustanovama i ili su angažirani u europskim integracijama.

Kandidati se moraju dobro služiti francuskim jezikom, posebice u pisanim izražavanju, pa Francuska ambasada u Zagrebu daje nekoliko jednomjesečnih stipendija za učenje francuskog jezika. Uz to, za vrijeme studija francuski lektor održava vježbe kojima je cilj pomoći studentima u pripremanju završnih ispita. Predavanja za četvrtu generaciju studenata počela su u studenom 2003.

Nakon završetka studija najbolji se kandidati nagrađuju trotjednim boravkom na jednom od seminara u Francuskoj koji sami izaberu.

Irena Stopfer

MIROSLAV RADMAN I EMILIO MARIN

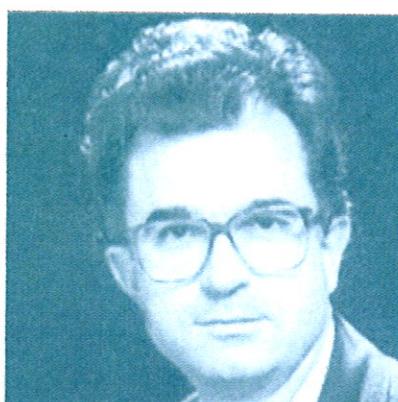
PRVI HRVATI – REDOVITI ČLANOVI FRANCUSKIH AKADEMIJA

Akademik **Miroslav Radman** zacijelo je najpoznatiji hrvatski znanstvenik u svijetu. Roden je 1944. u Splitu, a diplomirao je biologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Iz domovine se, poput znanstvenog nomada, vinuo u svijet. Godine 1969. doktorirao je na Sveučilištu u Bruxellesu, a zatim se godinu dana usavršavao u Francuskoj, a boravio je i tri godine na Harvardskom sveučilištu. Nakon povratka na Bruxellesko sveučilište (1973.) deset je godina predavao molekularnu biologiju. Osamdesetih godina preselio se s obitelji u Pariz gdje je petnaestak godina vodio Laboratorij za mutagenezu Institut Jacques Monod. Od godine 1998. predaje medicinu na Medicinskom fakultetu Necker i vodi Laboratorij za evolucijsku i medicinsku molekularnu genetiku.

Do prvog velikog otkrića tzv. SOS hipoteze, koncepta koji pokazuje kako mutacije nisu slučajne pojave, nego rezultat staničnog programa, došao je kao 26-godišnjak. Svjetsku je slavu stekao godine 1989. kada je srušio genetski zid. Križajući dvije vrste bakterija, koje se genetski nisu miješale punih 150 milijuna godina, otkrio je molekularni model nastanka novih vrsta. Miroslav Radman dobitnik je niza nagrada: *Antoine Lassagne; Francuske lige za borbu protiv raka* (1979.), *Charles Leopold Mayer; Francuske akademije znanosti* (1992.), *Leopold Griffuel*; koju dodjeljuje A.R.C., najveća privatana francuska zaklada za istraživanje raka (1998.), *Richard Lounsebery*; koju zajednički dodjeljuju francuska i američka Akademija znanosti (2000.) te *Grand Prix Inserm* Francuskog nacionalnog instituta za zdravlje i medicinska istraživanja (2003.). 15. listopada 2002., kao prvi Hrvat u povijesti, izabran je redovitim članom francuske Akademije znanosti u Parizu (*Académie des sciences*). U studenom 2003. utemeljio je, zajedno s prof. Marijom Alačević, Mediteranski institut za istraživanje života (MeDILS) u Splitu. Institut bi trebao početi s radom godine 2005. Akademik Radman odnedavna je savjetnik za znanost hrvatskog premijera Ive Sanadera i tu dužnost obavlja volonterski.

Tanja Rudeš

Akademik **Emilio Marin**, rođen 6. veljače 1951. u Splitu, ravnatelj je od 1988. Arheološkog muzeja u Splitu, najstarije muzejske ustanove u Hrvatskoj, koju vodi uzorno, a u tradiciji svojih velikih predčasnika, svjetski poznatih arheologa don Frane Bulića, Mihovila Abramića, Duje Rendić-Miočevića i Nenada Cambija. Kolegu Marina dobro poznam još od njegovih ranih studentskih dana, kad smo zajedno sudjelovali pri iskopavanju Dioklecijanove palače potkraj šezdesetih godina. Od tada se E. Marin svojim upornim radom i trudom uždigao u redove najvrsnijih europskih učenjaka-arheologa, poznatih ne samo u domovini nego i diljem svijeta. On je već predavao na sveučilištima u Njemačkoj, Austriji, Velikoj Britaniji, Španjolskoj, Italiji i Francuskoj, a član je nekih od najeminentnijih humanističkih akademija Europe: dopisni je član *Pontificia Accademia Romana di Archeologia* u Rimu, *Real Academia de Buenas Letras* u Barceloni te dopisni, a od 7. ožujka 2003. i redoviti član *Académie des Inscriptions et Belles Lettres* u Parizu, što je osobita čast i rijetko priznanje za jednog hrvatskog znanstvenika.

Takva priznanja uopće ne začuđuju, jer riječ je o znanstvenikuiza kojega stoji golemi rad na polju arheologije i muzejske struke, na polju nastave i izdavačke djelatnosti. Nikako ne smijemo zaboraviti na jednu od najvećih zasluga E. Marina, a to je organizacija i održavanje – i to usprkos nebrojenim raznovrsnim preprekama – 14. međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju u Solinu, Splitu i Poreču godine 1994., točno stotinu godina nakon održavanja prvog takvog kongresa u Solinu! Među brojnim arheološkim iskopavanjima Emilia Marina ističe se senzacionalno otkriće rimskog foruma antičke Narone, prepunog monumentalnih mramornih kipova iz vremena ranog carstva. Sva svoja istraživanja E. Marin redovito predstavlja na znanstvenim skupovima i kongresima u zemlji i inozemstvu, a objelodanio je jedanaest knjiga i 64 izvorna znanstvena rada, 130 stručnih radova, 19 prikaza te stotinjak novinskih napisa, dok je bio urednikom mnogih monografija, a glavni je urednik eminentnog časopisa *Vjesnik za arheologiju i historiju*

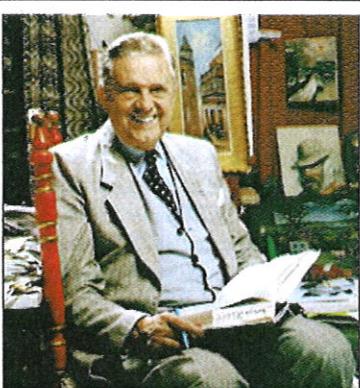
dalmatinsku. Moramo spomenuti i osobito pohvaliti unutarnju muzejsku politiku koju E. Marin odlično vodi zapošljavanjem izvrsnih mladih, sposobnih i marljivih stručnjaka. Pod upravom E. Marina nalaze se i ostaci antičke Salone, koja je u posljednjih petnaestak godina sve bolje predstavljena posjetiteljima.

Svečanost u povodu izbora Emilia Marina u Razred za humanističke znanosti Akademije znanosti i umjetnosti u Parizu te primanja tradicionalnog mača (djelo akademskog kipara Kažimira Hraste) održana je 8. prosinca 2003. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Splitu. Svečanost je započela u 18 sati. Prvo je André Laronde, član iste Akademije i profesor na Sorbonne-i, pročitao govor Jean-a Leclanta, stalnog tajnika te Akademije. Zatim je gospodjica Linda Moro iz splitskog Francuskog instituta pročitala pozdravne riječi prvog francuskog veleposlanika u Hrvatskoj Georges-Marie Chenua kao i govor prof. Marcosa Mayera iz Barcelone te više čestitaka i brzojava. Zatim se s balkona foyera svojom flautom oglasila Ana Domančić (*Syrinx Claude Debussy*), nakon čega je prof. Ivo Babić pročitao svoj govor, a prof. Jean Marcadé, također član spomenute Akademije, svoj. Nakon glazbenog umetka André Laronde održao je još jedan govor te Emiliu Marinu svečano predao mač. Uslijedile su riječi zahvale, veliki pljesak i na kraju cocktail uz nastup »Vokalista Salone«. Uz brojne viđene ličnosti iz Hrvatske i inozemstva bili su nazočni nadvojvoda Oton Habsburški, koji je također član Akademije, barun Janko Vranyčany-Dobrinović te Robert Etienne iz Francuskog instituta. Manji broj uzvanika završio je svečanost večernjim obilaskom splitskog Arheološkog muzeja.

Maja Bonačić-Mandinić i Ivan Mirnik

In memoriam

Prof. dr. ŽARKO DOLINAR

(3. srpnja 1920. – 9. ožujka 2003.)

U Baselu je 9. ožujka 2003., u 83. godini života, umro prof. dr. Žarko Dolinar, znanstvenik svjetskog glasa i vrhunski športaš, naš istaknuti član, jedan od inicijatora za osnivanje Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu (AMAC), jedan od dopredsjednika AMAC-a, utemeljitelj švicarskog ogranka, dugogodišnji aktivni član i zagovornik naše udruge, koji je predložio organizacijsku podjelu na *domaću* (DOMUS) i *svjetsku* (MUNDUS) *Almae matris alumni*.

Imao je dug, bogat, uspješan i plodonosan život znanstvenika, športaša i građanina svijeta. Rođen u Koprivnici (1920.), odrastao u Zagrebu u obitelji pravnika i športaša, Klasičnu je gimnaziju pohađao u Novom Sadu, Ljubljani i Zagrebu, diplomirao je 1949. i doktorirao 1959. na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu. Progna je 1962. iz Zagreba kao i toliki drugi. U Baselu habilitira na Medicinskom fakultetu 1969. radeći kao znanstvenik i profesor, a djeluje i kao zamjenik direktora Anatomskog instituta. Bavio se anatomijom, patologijom, genetikom i drugim znanstvenim granama o čovjeku i živim bićima. Za sebe je govorio da su ga cijelog života vodila tri načela: uslužnost, tolerancija i humanizam. Za njega su najveći jadi čovječanstva robovanje i siromaštvo. Uzori su mu u znanosti bili naši nobelovci L. Ružička i V. Prelog od kojih je učio i s kojima se družio. Zazirao je od politike, ali nije krio simpatije za HSS (u svojim kolekcijama čuvao je, između ostalog, naočale Vlatka Mačeka).

Bio je osobenjak. Velika mu je strast bila prikupljati stvari – od slike i knjiga do potpisa i lubanja. Kao kolecionar skupio je više od petsto slika, na tisuće knjiga, četrdesetak enciklopedija, više od četrdeset tisuća filatelističkih maraka, oko pet tisuća pokala i medalja, herbarij s tristo cvjetova s grobova od

Isusova do Marxova (!). Možda treba istaknuti zbirku od sedamdesetpet tisuća autograma i potpisa, živih i mrtvih osoba – od Voltairea i Mozarta, Hitlera i Staljina, do Pavelića i Tita.

Svoj humanizam pokazao je da Drugog svjetskog rata kada je krivotvorenjem isprava pomagao Židovima da izbjegnu u sigurnije krajeve. Država Izrael odala mu je zahvalnost dodjelom naslova *Pravednik među narodima*, najvišeg priznanja koje Izrael daje onima koji su pomogli Židovima i pritom riskirali vlastiti život.

Slavu je stekao kao jedan od najboljih stolnotenisača sredine 20. stoljeća. U vremenu od 1936. do 1955. osvojio je 25 međunarodnih turnira i osam medalja na svjetskim prvenstvima, a igrajući u paru s Vilimom Harangozom 1954. u Londonu je osvojio naslov svjetskog prvaka i postao prvi Hrvat koji je osvojio svjetski naslov. Njegove su riječi: »Sportska je slava kratka, budućnost je u znanju i zvanju... Tko želi postati majstor, mora uvijek ostati učenik.«

Ljubio je život, bio je veseljak, kozer, rado viđen u svakom društvu. Volio je znanost i sveučilište. Povezivao je bivše studente *alumnije* širom svijeta. Prepoznao je boljku hrvatskoga naroda pa je s razlogom prije svoje smrti poručio: »Svome narodu želim samo jedan bijeli grb i zastavu: *Viribus unitis – jači smo kad smo zajedno!*«

Zvonimir Šeparović

U Oxfordu je 21. kolovoza 2003., u 58. godini života, umrla dr. Kathleen Vaughan Wilkes, filozofkinja, sveučilišna profesorica u Oxfordu, dugogodišnja voditeljica filozofskog tečaja *Philosophy and Science* na međunarodnom poslijediplomskom studiju u Dubrovniku i doktorica *honoris causa* Sveučilišta u Zagrebu, čiji je pepeo, prema njezinoj posljednjoj želji, 1. listopada 2003. razasut u more podno dubrovačkih zidina. U auli Sveučilišta u Zagrebu održana je 30. listopada 2003. komemoracija na kojoj su o životu i radu prerano preminule K. V. Wilkes govorili Z. Šikić, N. Čačinović i N. Kovač uz glazbu J. S. Bacha i J. Masseneta u izvođenju violončelistice L. Beraković i gitarista K. Bedeka.

Kathleen Vaughan Wilkes rodila se u Radleyu blizu Oxforda u Velikoj Britaniji. Diplomirala je i magistrirala *Literae Humaniores* na Oxfordskom sveučilištu, a godine 1973. doktorirala je filozofiju na Princetonском sveučilištu posvetivši se posebice istraživanjima antičke filozofije te filozofije duha, znanosti, religije i političke filozofije. Zagovaraajući suočavanje filozofije sa znanstvenim i stvarnim iskustvenim činjenicama o ljudima i svijetu oko nas te nastojeći da se tim činjenicama ovlađa razumnom konceptualizacijom oslobođenom od svakog filozofskog dogmatizma, često je pozivana na poznata svjetska sveučilišta od Sjeverne Amerike, preko Europe do Azije. Godine 1978. dolazi u Međunarodni interuniverzitetски centar u Dubrovnik, gdje vodi poslijediplomski filozofski tečaj, koji pod njezinim vodstvom dostiže vrhunac. Od 1986. do 1993., uz vođenje tečajeva, predsjednica je Izvršnog odbora Centra. Napisala je nekoliko vrijednih znanstvenih knjiga (*Physicalism, Philosophical Problems in Artificial Intelligence, Real People, Autonomy of Psychology*) i šezdesetak znanstvenih i stručnih članaka. Uz to je uređivala više znanstvenih časopisa i zbornika te organizirala brojne simpozije i tečajeve održavajući predavanja diljem svijeta. Za svoj akademski rad primila je više nagrada i priznanja, a vrijedno je istaknuti odlikovanja Češke akademije znanosti i Poljskog ministarstva znanosti.

Za vrijeme opsade Dubrovnika 1991./1992. odbila je napustiti Grad. Nebrojenim pismima svjetskim dužnosnicima, uglednicima i organizacijama te posebice telefonskom suradnjom s BBC World Serviceom nastojala je tada upoznati svijet s barbarskim napadima srpske i crnogorske vojske na Dubrovnik. Za vrijeme rata u Hrvatskoj slala je ratna izvješća poznatim novinama poput *New Statesman*, *The Guardian*, *Observera* i sl. i brojnim izvještajnim agencijama otkrivajući istinu o hrvatskoj borbi za neovisnost i moleći pomoći za ratom uništenu Hrvatsku. Godine 1992. *Oxford Magazine* objavio je njezine zapise pod naslovom *Dubrovnik: Lead upon Gold (olovom po zlatu)*.

K. V. Wilkes jedna je od osnivačica, a od 1995. i predsjednica British-Croatian Society. Godine 1993. proglašena je počasnom građankom grada Dubrovnika; 1997. odlikovana je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića, a 2001. Sveučilište u Zagrebu jednoglasnom joj je odlukom Senata dodijelilo doktorat *honoris causa* »za iznimno znanstveni opus i nesebičnu podršku Hrvatskoj u ostvarivanju nezavisnosti i obrani od agresije ...«. Promovirana je kao 88. počasni doktor Sveučilišta u Zagrebu.

Preronom smrću dr. Kathleen Vaughan Wilkes filozofska je znanost ostala bez požrtvovnog istraživača istine i izvrsnog organizatora, a Hrvatska bez jednog od svojih najiskrenijih prijatelja. Njezino će ime trajno ostati upisano u povijesti Sveučilišta u Zagrebu i u sjećanjima hrvatskih sveučilištaraca, posebice zagrebačkih i dubrovačkih.

Josip Milić

Prof. dr. KATHLEEN VAUGHAN WILKES

(23. lipnja 1946. – 21. kolovoza 2003.)

Otkrivenе spomen-ploče Sveučilišta u Zagrebu

FRANU BOŠNJAKOVIĆU NA OBITELJSKOJ KUĆI U JURJEVSKOJ 12 U ZAGREBU ...

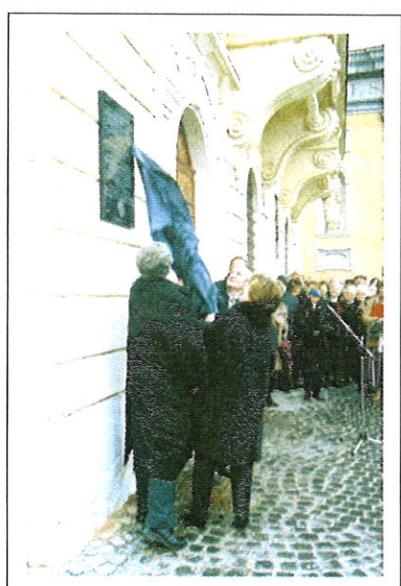
Na pročelju obiteljske kuće u Jurjevskoj 12 u Zagrebu otkrivena je 11. studenoga 2003. spomen-ploča koja će – kako je istaknuo u svojem govoru prof. dr. Vjekoslav Jerolimov – svakog prolaznika upozoravati da prolazi uz kuću u kojoj je niz godina obitavao i stvarao hrvatski velikan i svjetski poznati znanstvenik – termodinamičar, profesor i rektor Sveučilišta u Zagrebu, višestruki akademik i doktor honoris causa *Fran Bošnjaković* (Zagreb, 12.1.1902. – Stuttgart, 1.10.1993.), koji je svojim znanstvenim djelovanjem proslavio i svoj rodni grad Zagreb i posebice Sveučilište u Zagrebu. Spomen-ploču, kojom je Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu obilježio stogodišnjicu rođenja i desetgodišnjicu smrti F. Bošnjakovića, otkrio je jedan od njegovih najstarijih studenata i suradnika, neumorni pokretač gotovo svih akcija posvećenih F. Bošnjakoviću, prof. dr. Vladimir Feuerbach. Na svečanosti otkrivanja govorili su: prof. dr. Jure Radić, predsjednik Hrvatskog inženjerskog saveza; prof. dr. Tonko Čurko, dekan Fakulteta strojarstva i brodogradnje; akademik Dragutin Fleš, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te prof. dr. Vjekoslav Jerolimov, prorektor za nastavu i studente Sveučilišta u Zagrebu. Svečanost otkrivanja spomen-ploče, rad akademskog kipara Mladenom Mikulinom, osmislio je i vodio prof. dr. Mladen Andrassy, a mnogobrojnim nazоčnim štovateljima Frana Bošnjakovića riječima zahvalnosti obratili su se njegovi sinovi Branko i Srećko, koji su za tu prigodu stigli iz inozemstva.

... HRVATSKIM STUDENTIMA I PROFESORIMA U SLOVAČKOJ TRNAVI

U drevnoj slovačkoj Trnavi, na pročelju zgrade negdanjeg Trnavskog sveučilišta, postavljena je 6. prosinca 2003. spomen-ploča Sveučilišta u Zagrebu koju su, uz izvođenje slovačke, hrvatske i sveučilišne himne, održavši prigodne govore, zajednički otkrili ing. Štefan Bošnák, gradonačelnik Trnave, prof. dr. Peter Blaho, rektor Trnavskoga sveučilišta, i prof. dr. Helena Jasna Mencer, rektorkica Zagrebačkog sveučilišta. Mnogobrojni predstavnici hrvatskih i slovačkih sveučilišta, prijateljskih gradova (Trnava je prijateljski povezana s Varaždinom), Hrvata u Slovačkoj i ostali nazоčni bili su iznenadeni činjenicama koje su govornici iznijeli o uskoj višestoljetnoj povezanosti hrvatskih i slovačkih sveučilištaraca – studenata i profesora, dekana i rektora, koji su, smjenjujući se na Zagrebačkom i Trnavskom sveučilištu, djelovali i kao promicatelji srednjoeuropske znanosti, umjetnosti, književnosti, kulture, graditeljstva, duhovnosti ... Napomenuto je da je prvi rektor Trnavskoga sveučilišta bio Hrvat Juraj Dobronoki, koji je posebno zaslužan i za gradnju današnje konkatedrale, a negdanje akademske crkve sv. Ivana Krstitelja u Trnavi, te da je prvi rektor Zagrebačkog isusovačkog kolegija, iz kojega se razvila Zagrebačka akademija, odnosno današnje Sveučilište u Zagrebu, bio Slovak Aleksandar Dobokai, što je potvrđilo usku povezanost Hrvata i Slovaka. Spomen-ploča je posvećena svim Hrvatima koji su u Trnavi studirali, magistrirali ili doktorirali, kao i onima koji su svoje znanje prenosili na mlađe.

Odлуku o postavljanju spomen-ploče donio je g. 2001. Senat Sveučilišta u Zagrebu na prijedlog bivšeg hrvatskog veleposlanika u Slovačkoj prof. dr. Gjure Deželića. U ostvarenju projekta uz njega su posebice sudjelovali mr. Andrea Gustović-Ercegovac, sadašnja veleposlanica u Slovačkoj, koja je uspjela pribaviti sva dopuštenja sudjelujući zdušno u projektu do samog otkrivanja, i Josip Milić, koji je kao koordinator projekta izradio nacrt ploče, predložio oblik, veličinu i raspored teksta te osmislio svečanost otkrivanja. Ploču je izradio i na povjesnu zgradu Trnavskoga sveučilišta postavio akademski kipar Mladen Mikulin, autor i dviju spomen-ploče posvećenih rektorima Zagrebačkog sveučilišta Vjekoslavu Klaiću i Franu Bošnjakoviću. Svečanosti otkrivanja spomen-ploče bili su, uz građane Trnave, nazоčni predstavnici Hrvata koji žive u Slovačkoj, Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva, Matice slovačke, Matice hrvatske, Družbe sv. Vojtecha, Društva sv. Jeronima, Hrvatske i Slovačke pan-europske unije, Grada Varaždina i Univerziteta Komenskoga u Bratislavi, s kojim je dan prije Sveučilište u Zagrebu sklopilo Ugovor o znanstveno-nastavnoj suradnji.

Josip Milić

PRVE STUDENTICE, DOKTORICE ZNANOSTI, NASTAVNICE I DUŽNOSNICE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Akademске godine 2001./02. za rektoricu Sveučilišta u Zagrebu izabrana je – između 154 redovite profesorice i 618 redovitih profesora – dr. sc. Helena Jasna Helena Mencer, redovita profesorica Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, kao prva žena na toj časnoj i odgovornoj dužnosti. Na čelu je Sveučilišta s više od 51.000 studenata (od toga više od 28.000 studentica).

Sto godina ranije, 1901./02., upisale su se prve redovite studentice na Mudrošlovni fakultet Kraljevskoga sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu. Valja reći da su prve izvanredne studentice upisane nekoliko godina prije, 1895./96., no prema tadašnjim propisima izvanredno studiranje nije omogućavalo završetak studija, već samo slušanje i polaganje pojedinih ispita.

Godine 1895. pet je učiteljica ženskog liceja u Zagrebu uputilo molbu Akademičkom senatu da im se kao izvanrednim slušačicama omogući poхаđanje predavanja kojima bi mogle »dotjerati znanje iz nekih predmeta, potrebitih ... u zvanju učiteljice«. Uskoro su dobio potvrđan odgovor. Bile su to: Natalija Wickerhauser, Marija Jambrišak, Camilla Lucerna, Jagoda Truhelka i Marija Horvat, mlade dame sa zavidnim obrazovanjem za ono, a i za današnje vrijeme.

Šest godina poslije, 9. rujna 1901., zahvaljujući Naredbi Odjela za bogoslovje i nastavu prema kojoj se na osnovi »previšnjega riešenja od 29. kolovoza 1901. ženskinje mogu kao redovne ili izvanredne slušačice upisati na mudrošlovni fakultet«, upisane su prve redovite studentice. Uvjet je bio položena matura. U *Narodnim novinama* 67/1901. pisalo je »Dvadeseti viek liepo je počeo; imamo jednu od najlepših stečevina, ženskinje su postigle za čim su težile – naime tu slobodu, da smiju i mogu po volji i prema svojim sposobnostima odabrat zvanje.«

Prve redovite studentice upisale su se na Mudrošlovni fakultet odmah nakon objavljenja naredbe, zimskog »polječa« akademiske godine 1901./02. Bile su to Milica pl. Bogdanović (povijest i geografija), Milka Maravić (filozofija, fizika, kemija) i Vjera Tkalčić (botanika, kemija).

Studentice koje su nakon završeka studija željele raditi u nastavi morale su polagati vrlo strog državni ispit pred povjerenstvom koje je imenovala Vlada. Prva je 1905. na ispit izašla Milica pl. Bogdanović. Ona je položila stroge ispite iz psihologije, povijesti filozofije, svjetske povijasti i latinskog kao uvjet za postignuće doktorata znanosti. Pred komisijom (G. Manojlović, V. Klaić, Gj. Arnold, F. Marković) obranila je disertaciju *Julije Apostat prema hrišćanstvu*. Promocija prve doktorice u povijesti Sveučilišta u Zagrebu održana je 22. lipnja 1907. Milica Bogdanović imala je tada 25 godina. Sljedeća doktorica znanosti bila je Josipa Steinkuš

(1912.) s disertacijom *Negacija u pitanjima kod Homera*, a prva doktorica iz područja prirodnih znanosti bila je Vjera Rojc-Katušić (1915.) s disertacijom *O reakciji thalli-soli sa sumporovodikom*.

NOS RECTOR

REGIA LITTERARUM UNIVERSITAS FRANCISCI JOSEPHI I.
ZAGREBENSIS.

Laudabilem regalem regiam universitatis, quae anno 1770
fondata est, et anno 1808. ab imperio austriaco recuperata, et anno 1811. restituenda, anno 1812. a regia litterarum universitatis regia universitas regia
fondata est, et anno 1813. restituenda, anno 1814. restituenda, et anno 1815. restituenda, anno 1816. restituenda, anno 1817. restituenda, anno 1818. restituenda, anno 1819. restituenda, anno 1820. restituenda, anno 1821. restituenda, anno 1822. restituenda, anno 1823. restituenda, anno 1824. restituenda, anno 1825. restituenda, anno 1826. restituenda, anno 1827. restituenda, anno 1828. restituenda, anno 1829. restituenda, anno 1830. restituenda, anno 1831. restituenda, anno 1832. restituenda, anno 1833. restituenda, anno 1834. restituenda, anno 1835. restituenda, anno 1836. restituenda, anno 1837. restituenda, anno 1838. restituenda, anno 1839. restituenda, anno 1840. restituenda, anno 1841. restituenda, anno 1842. restituenda, anno 1843. restituenda, anno 1844. restituenda, anno 1845. restituenda, anno 1846. restituenda, anno 1847. restituenda, anno 1848. restituenda, anno 1849. restituenda, anno 1850. restituenda, anno 1851. restituenda, anno 1852. restituenda, anno 1853. restituenda, anno 1854. restituenda, anno 1855. restituenda, anno 1856. restituenda, anno 1857. restituenda, anno 1858. restituenda, anno 1859. restituenda, anno 1860. restituenda, anno 1861. restituenda, anno 1862. restituenda, anno 1863. restituenda, anno 1864. restituenda, anno 1865. restituenda, anno 1866. restituenda, anno 1867. restituenda, anno 1868. restituenda, anno 1869. restituenda, anno 1870. restituenda, anno 1871. restituenda, anno 1872. restituenda, anno 1873. restituenda, anno 1874. restituenda, anno 1875. restituenda, anno 1876. restituenda, anno 1877. restituenda, anno 1878. restituenda, anno 1879. restituenda, anno 1880. restituenda, anno 1881. restituenda, anno 1882. restituenda, anno 1883. restituenda, anno 1884. restituenda, anno 1885. restituenda, anno 1886. restituenda, anno 1887. restituenda, anno 1888. restituenda, anno 1889. restituenda, anno 1890. restituenda, anno 1891. restituenda, anno 1892. restituenda, anno 1893. restituenda, anno 1894. restituenda, anno 1895. restituenda, anno 1896. restituenda, anno 1897. restituenda, anno 1898. restituenda, anno 1899. restituenda, anno 1900. restituenda, anno 1901. restituenda, anno 1902. restituenda, anno 1903. restituenda, anno 1904. restituenda, anno 1905. restituenda, anno 1906. restituenda, anno 1907. restituenda, anno 1908. restituenda, anno 1909. restituenda, anno 1910. restituenda, anno 1911. restituenda, anno 1912. restituenda, anno 1913. restituenda, anno 1914. restituenda, anno 1915. restituenda, anno 1916. restituenda, anno 1917. restituenda, anno 1918. restituenda, anno 1919. restituenda, anno 1920. restituenda, anno 1921. restituenda, anno 1922. restituenda, anno 1923. restituenda, anno 1924. restituenda, anno 1925. restituenda, anno 1926. restituenda, anno 1927. restituenda, anno 1928. restituenda, anno 1929. restituenda, anno 1930. restituenda, anno 1931. restituenda, anno 1932. restituenda, anno 1933. restituenda, anno 1934. restituenda, anno 1935. restituenda, anno 1936. restituenda, anno 1937. restituenda, anno 1938. restituenda, anno 1939. restituenda, anno 1940. restituenda, anno 1941. restituenda, anno 1942. restituenda, anno 1943. restituenda, anno 1944. restituenda, anno 1945. restituenda, anno 1946. restituenda, anno 1947. restituenda, anno 1948. restituenda, anno 1949. restituenda, anno 1950. restituenda, anno 1951. restituenda, anno 1952. restituenda, anno 1953. restituenda, anno 1954. restituenda, anno 1955. restituenda, anno 1956. restituenda, anno 1957. restituenda, anno 1958. restituenda, anno 1959. restituenda, anno 1960. restituenda, anno 1961. restituenda, anno 1962. restituenda, anno 1963. restituenda, anno 1964. restituenda, anno 1965. restituenda, anno 1966. restituenda, anno 1967. restituenda, anno 1968. restituenda, anno 1969. restituenda, anno 1970. restituenda, anno 1971. restituenda, anno 1972. restituenda, anno 1973. restituenda, anno 1974. restituenda, anno 1975. restituenda, anno 1976. restituenda, anno 1977. restituenda, anno 1978. restituenda, anno 1979. restituenda, anno 1980. restituenda, anno 1981. restituenda, anno 1982. restituenda, anno 1983. restituenda, anno 1984. restituenda, anno 1985. restituenda, anno 1986. restituenda, anno 1987. restituenda, anno 1988. restituenda, anno 1989. restituenda, anno 1990. restituenda, anno 1991. restituenda, anno 1992. restituenda, anno 1993. restituenda, anno 1994. restituenda, anno 1995. restituenda, anno 1996. restituenda, anno 1997. restituenda, anno 1998. restituenda, anno 1999. restituenda, anno 2000. restituenda, anno 2001. restituenda, anno 2002. restituenda, anno 2003. restituenda, anno 2004. restituenda, anno 2005. restituenda, anno 2006. restituenda, anno 2007. restituenda, anno 2008. restituenda, anno 2009. restituenda, anno 2010. restituenda, anno 2011. restituenda, anno 2012. restituenda, anno 2013. restituenda, anno 2014. restituenda, anno 2015. restituenda, anno 2016. restituenda, anno 2017. restituenda, anno 2018. restituenda, anno 2019. restituenda, anno 2020. restituenda, anno 2021. restituenda, anno 2022. restituenda, anno 2023. restituenda, anno 2024. restituenda, anno 2025. restituenda, anno 2026. restituenda, anno 2027. restituenda, anno 2028. restituenda, anno 2029. restituenda, anno 2030. restituenda, anno 2031. restituenda, anno 2032. restituenda, anno 2033. restituenda, anno 2034. restituenda, anno 2035. restituenda, anno 2036. restituenda, anno 2037. restituenda, anno 2038. restituenda, anno 2039. restituenda, anno 2040. restituenda, anno 2041. restituenda, anno 2042. restituenda, anno 2043. restituenda, anno 2044. restituenda, anno 2045. restituenda, anno 2046. restituenda, anno 2047. restituenda, anno 2048. restituenda, anno 2049. restituenda, anno 2050. restituenda, anno 2051. restituenda, anno 2052. restituenda, anno 2053. restituenda, anno 2054. restituenda, anno 2055. restituenda, anno 2056. restituenda, anno 2057. restituenda, anno 2058. restituenda, anno 2059. restituenda, anno 2060. restituenda, anno 2061. restituenda, anno 2062. restituenda, anno 2063. restituenda, anno 2064. restituenda, anno 2065. restituenda, anno 2066. restituenda, anno 2067. restituenda, anno 2068. restituenda, anno 2069. restituenda, anno 2070. restituenda, anno 2071. restituenda, anno 2072. restituenda, anno 2073. restituenda, anno 2074. restituenda, anno 2075. restituenda, anno 2076. restituenda, anno 2077. restituenda, anno 2078. restituenda, anno 2079. restituenda, anno 2080. restituenda, anno 2081. restituenda, anno 2082. restituenda, anno 2083. restituenda, anno 2084. restituenda, anno 2085. restituenda, anno 2086. restituenda, anno 2087. restituenda, anno 2088. restituenda, anno 2089. restituenda, anno 2090. restituenda, anno 2091. restituenda, anno 2092. restituenda, anno 2093. restituenda, anno 2094. restituenda, anno 2095. restituenda, anno 2096. restituenda, anno 2097. restituenda, anno 2098. restituenda, anno 2099. restituenda, anno 20100. restituenda, anno 20101. restituenda, anno 20102. restituenda, anno 20103. restituenda, anno 20104. restituenda, anno 20105. restituenda, anno 20106. restituenda, anno 20107. restituenda, anno 20108. restituenda, anno 20109. restituenda, anno 20110. restituenda, anno 20111. restituenda, anno 20112. restituenda, anno 20113. restituenda, anno 20114. restituenda, anno 20115. restituenda, anno 20116. restituenda, anno 20117. restituenda, anno 20118. restituenda, anno 20119. restituenda, anno 20120. restituenda, anno 20121. restituenda, anno 20122. restituenda, anno 20123. restituenda, anno 20124. restituenda, anno 20125. restituenda, anno 20126. restituenda, anno 20127. restituenda, anno 20128. restituenda, anno 20129. restituenda, anno 20130. restituenda, anno 20131. restituenda, anno 20132. restituenda, anno 20133. restituenda, anno 20134. restituenda, anno 20135. restituenda, anno 20136. restituenda, anno 20137. restituenda, anno 20138. restituenda, anno 20139. restituenda, anno 20140. restituenda, anno 20141. restituenda, anno 20142. restituenda, anno 20143. restituenda, anno 20144. restituenda, anno 20145. restituenda, anno 20146. restituenda, anno 20147. restituenda, anno 20148. restituenda, anno 20149. restituenda, anno 20150. restituenda, anno 20151. restituenda, anno 20152. restituenda, anno 20153. restituenda, anno 20154. restituenda, anno 20155. restituenda, anno 20156. restituenda, anno 20157. restituenda, anno 20158. restituenda, anno 20159. restituenda, anno 20160. restituenda, anno 20161. restituenda, anno 20162. restituenda, anno 20163. restituenda, anno 20164. restituenda, anno 20165. restituenda, anno 20166. restituenda, anno 20167. restituenda, anno 20168. restituenda, anno 20169. restituenda, anno 20170. restituenda, anno 20171. restituenda, anno 20172. restituenda, anno 20173. restituenda, anno 20174. restituenda, anno 20175. restituenda, anno 20176. restituenda, anno 20177. restituenda, anno 20178. restituenda, anno 20179. restituenda, anno 20180. restituenda, anno 20181. restituenda, anno 20182. restituenda, anno 20183. restituenda, anno 20184. restituenda, anno 20185. restituenda, anno 20186. restituenda, anno 20187. restituenda, anno 20188. restituenda, anno 20189. restituenda, anno 20190. restituenda, anno 20191. restituenda, anno 20192. restituenda, anno 20193. restituenda, anno 20194. restituenda, anno 20195. restituenda, anno 20196. restituenda, anno 20197. restituenda, anno 20198. restituenda, anno 20199. restituenda, anno 20200. restituenda, anno 20201. restituenda, anno 20202. restituenda, anno 20203. restituenda, anno 20204. restituenda, anno 20205. restituenda, anno 20206. restituenda, anno 20207. restituenda, anno 20208. restituenda, anno 20209. restituenda, anno 20210. restituenda, anno 20211. restituenda, anno 20212. restituenda, anno 20213. restituenda, anno 20214. restituenda, anno 20215. restituenda, anno 20216. restituenda, anno 20217. restituenda, anno 20218. restituenda, anno 20219. restituenda, anno 20220. restituenda, anno 20221. restituenda, anno 20222. restituenda, anno 20223. restituenda, anno 20224. restituenda, anno 20225. restituenda, anno 20226. restituenda, anno 20227. restituenda, anno 20228. restituenda, anno 20229. restituenda, anno 20230. restituenda, anno 20231. restituenda, anno 20232. restituenda, anno 20233. restituenda, anno 20234. restituenda, anno 20235. restituenda, anno 20236. restituenda, anno 20237. restituenda, anno 20238. restituenda, anno 20239. restituenda, anno 20240. restituenda, anno 20241. restituenda, anno 20242. restituenda, anno 20243. restituenda, anno 20244. restituenda, anno 20245. restituenda, anno 20246. restituenda, anno 20247. restituenda, anno 20248. restituenda, anno 20249. restituenda, anno 20250. restituenda, anno 20251. restituenda, anno 20252. restituenda, anno 20253. restituenda, anno 20254. restituenda, anno 20255. restituenda, anno 20256. restituenda, anno 20257. restituenda, anno 20258. restituenda, anno 20259. restituenda, anno 20260. restituenda, anno 20261. restituenda, anno 20262. restituenda, anno 20263. restituenda, anno 20264. restituenda, anno 20265. restituenda, anno 20266. restituenda, anno 20267. restituenda, anno 20268. restituenda, anno 20269. restituenda, anno 20270. restituenda, anno 20271. restituenda, anno 20272. restituenda, anno 20273. restituenda, anno 20274. restituenda, anno 20275. restituenda, anno 20276. restituenda, anno 20277. restituenda, anno 20278. restituenda, anno 20279. restituenda, anno 20280. restituenda, anno 20281. restituenda, anno 20282. restituenda, anno 20283. restituenda, anno 20284. restituenda, anno 20285. restituenda, anno 20286. restituenda, anno 20287. restituenda, anno 20288. restituenda, anno 20289. restituenda, anno 20290. restituenda, anno 20291. restituenda, anno 20292. restituenda, anno 20293. restituenda, anno 20294. restituenda, anno 20295. restituenda, anno 20296. restituenda, anno 20297. restituenda, anno 20298. restituenda, anno 20299. restituenda, anno 20300. restituenda, anno 20301. restituenda, anno 20302. restituenda, anno 20303. restituenda, anno 20304. restituenda, anno 20305. restituenda, anno 20306. restituenda, anno 20307. restituenda, anno 20308. restituenda, anno 20309. restituenda, anno 20310. restituenda, anno 20311. restituenda, anno 20312. restituenda, anno 20313. restituenda, anno 20314. restituenda, anno 20315. restituenda, anno 20316. restituenda, anno 20317. restituenda, anno 20318. restituenda, anno 20319. restituenda, anno 20320. restituenda, anno 20321. restituenda, anno 20322. restituenda, anno 20323. restituenda, anno 20324. restituenda, anno 20325. restituenda, anno 20326. restituenda, anno 20327. restituenda, anno 20328. restituenda, anno 20329. restituenda, anno 20330. restituenda, anno 20331. restituenda, anno 20332. restituenda, anno 20333. restituenda, anno 20334. restituenda, anno 20335. restituenda, anno 20336. restituenda, anno 20337. restituenda, anno 20338. restituenda, anno 20339. restituenda, anno 20340. restituenda, anno 20341. restituenda, anno 20342. restituenda, anno 20343. restituenda, anno 20344. restituenda, anno 20345. restituenda, anno 20346. restituenda, anno 20347. restituenda, anno 20348. restituenda, anno 20349. restituenda, anno 20350. restituenda, anno 20351. restituenda, anno 20352. restituenda, anno 20353. restituenda, anno 20354. restituenda, anno 20355. restituenda, anno 20356. restituenda, anno 20357. restituenda, anno 20358. restituenda, anno 20359. restituenda, anno 20360. restituenda, anno 20361. restituenda, anno 20362. restituenda, anno 20363. restituenda, anno 20364. restituenda, anno 20365. restituenda, anno 20366. restituenda, anno 20367. restituenda, anno 20368. restituenda, anno 20369. restituenda, anno 20370. restituenda, anno 20371. restituenda, anno 20372. restituenda, anno 20373. restituenda, anno 20374. restituenda, anno 20375. restituenda, anno 20376. restituenda, anno 20377. restituenda, anno 20378. restituenda, anno 20379. restituenda, anno 20380. restituenda, anno 20381. restituenda, anno 20382. restituenda, anno 20383. restituenda, anno 20384. restituenda, anno 20385. restituenda, anno 20386. restituenda, anno 20387. restituenda, anno 20388. restituenda, anno 20389. restituenda, anno 20390. restituenda, anno 20391. restituenda, anno 20392. restituenda, anno 20393. restituenda, anno 20394. restituenda, anno 20395. restituenda, anno 20396. restituenda, anno 20397. restituenda, anno 20398. restituenda, anno 20399. restituenda, anno 20400. restituenda, anno 20401. restituenda, anno 20402. restituenda, anno 20403. restituenda, anno 20404. restituenda, anno 20405. restituenda, anno 20406. restituenda, anno 20407. restituenda, anno 20408. restituenda, anno 20409. restituenda, anno 20410. restituenda, anno 20411. restituenda, anno 20412. restituenda, anno 20413. restituenda, anno 20414. restituenda, anno 20415. restituenda, anno 20416. restituenda, anno 20417. restituenda, anno 20418. restituenda, anno 20419. restituenda, anno 20420. restituenda, anno 20421. restituenda, anno 20422. restituenda, anno 20423. restituenda, anno 20424. restituenda, anno 20425. restituenda, anno 20426. restituenda, anno 20427. restituenda, anno 20428. restituenda, anno 20429. restituenda, anno 20430. restituenda, anno 20431. restituenda, anno 20432. restituenda, anno 20433. restituenda, anno 20434. restituenda, anno 20435. restituenda, anno 20436. restituenda, anno 20437. restituenda, anno 20438. restituenda, anno 20439. restituenda, anno 20440. restituenda, anno 20441. restituenda, anno 20442. restituenda, anno 20443. restituenda, anno 20444. restituenda, anno 20445. restituenda, anno 20446. restituenda, anno 20447. restituenda, anno 20448. restituenda, anno 20449. restituenda, anno 20450. restituenda, anno 20451. restituenda, anno 20452. restituenda, anno 20453. restituenda, anno 20454. restituenda, anno 20455. restituenda, anno 20456. restituenda, anno 20457. restituenda, anno 20458. restituenda, anno 20459. restituenda, anno 20460. restituenda, anno 20461. restituenda, anno 20462. restituenda, anno 20463. restituenda, anno 20464. restituenda, anno 20465. restituenda, anno 20466. restituenda, anno 20467. restituenda, anno 20468. restituenda, anno 20469. restituenda, anno 20470. restituenda, anno 20471. restituenda, anno 20472. restituenda, anno 20473. restituenda, anno 20474. restituenda, anno 20475. restituenda, anno 20476. restituenda, anno 20477. restituenda, anno 20478. restituenda, anno 20479. restituenda, anno 20480. restituenda, anno 20481. restituenda, anno 20482. restituenda, anno 20483. restituenda, anno 20484. restituenda, anno 20485. restituenda, anno 20486. restituenda, anno 20487. restituenda, anno 20488. restituenda, anno 20489. restituenda, anno 20490. restituenda, anno 20491. restituenda, anno 20492. restituenda, anno 20493. restituenda, anno 20494. restituenda, anno 20495. restituenda, anno 20496. restituenda, anno 20497. restituenda, anno 20498. restituenda, anno 20499. restituenda, anno 20500. restituenda, anno 20501. restituenda, anno 20502. restituenda, anno 20503. restituenda, anno 20504. restituenda, anno 20505. restituenda, anno 20506. restituenda, anno 20507. restituenda, anno 20508. restituenda, anno 20509. restituenda, anno 20510. restituenda, anno 20511. restituenda, anno 20512. restituenda, anno 20513. restituenda, anno 20514. restituenda, anno 20515. restituenda, anno 20516. restituenda, anno 20517. restituenda, anno 20518. restituenda, anno 20519. restituenda, anno 20520. restituenda, anno 20521. restituenda, anno 20522. restituenda, anno 20523. restituenda, anno 20524. restituenda, anno 20525. restituenda, anno 20526. restituenda, anno 20527. restituenda, anno 20528. restituenda, anno 20529. restituenda, anno 20530. restituenda, anno 20531. restituenda, anno 20532. restituenda, anno 20533. restituenda, anno 20534. restituenda, anno 20535. restituenda, anno 20536. restituenda, anno 20537. restituenda, anno 20538. restituenda, anno 20539. restituenda, anno 20540. restituenda, anno 20541. restituenda, anno 20542. restituenda, anno 20543. restituenda, anno 20544. restituenda, anno 20545. restituenda, anno 20546. restituenda, anno 20547. restituenda, anno 20548. restituenda, anno 20549. restituenda, anno 20550. restituenda, anno 20551. restituenda, anno 20552. restituenda, anno 20553. restituenda, anno 20554. restituenda, anno 20555. restituenda, anno 20556. restituenda, anno 20557. restituenda, anno 20558. restituenda, anno 20559. restituenda, anno 20560. restituenda, anno 20561. restituenda, anno 20562. restituenda, anno 20563. restituenda, anno 20564. restituenda, anno 20565. restituenda, anno 20566. restituenda, anno 20567. restituenda, anno 20568. restituenda, anno 20569. restituenda, anno 20570. restituenda, anno 20571. restituenda, anno 20572. restituenda, anno 20573. restituenda, anno 20574. restituenda, anno 20575. restituenda, anno 20576. restituenda, anno 20577. restituenda, anno 20578. restituenda, anno 20579. restituenda, anno 20580. restituenda, anno 20581. restituenda, anno 20582. restituenda, anno 20583. restituenda, anno 20584. restituenda, anno 20585. restituenda, anno 20586. restituenda, anno 20587. restituenda, anno 20588. restituenda, anno 20589. restituenda, anno 20590. restituenda, anno 20591. restituenda, anno 20592. restituenda, anno 20593. restituenda, anno 20594. restituenda, anno 20595. restituenda, anno 20596. restituenda, anno 20597. restituenda, anno 20598. restituenda, anno 20599. restituenda, anno 20600. restituenda, anno 20601. restituenda, anno 20602. restituenda, anno 20603. restituenda, anno 20604. restituenda, anno 20605. restituenda, anno 20606. restituenda, anno 20607. restituenda, anno 20608. restituenda, anno 20609. restituenda, anno 20610. restituenda, anno 20611. restituenda, anno 20612. restituenda, anno 20613. restituenda, anno 20614. restituenda, anno 20615. restituenda, anno 2061